

ALMANCA ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

THE OPINIONS OF GERMAN TEACHERS ABOUT CLASSROOM MANAGEMENT

CANER CERECİ¹

CUMALİ YEŞİL²

ÖZ

Sınıf yönetimi, genel olarak, belirlenen eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli olarak uygulanması ile ilgili etkinliklerdir. Yabancı dil öğretiminde sınıf yönetimi içeriğinin öğrencilere farklı gelmesi nedeniyle daha fazla önem kazanmaktadır. Ülkemizde kamu okullarında isim olarak “ikinci yabancı dil” şeklinde ifade edilen Almanca dersi, çeşitli nedenlerle sınıf yönetimi açısından bazı sorunların yaşandığı bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamu okullarında görevli Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma deseninden yararlanılmıştır. Nitel araştırma türlerinden olgubilim deseniyle gerçekleştirilen çalışmaya, 2018-2019 eğitim öğretim yılında kamu okullarında görev yapan 21 Almanca öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, Almanca dersinde sınıf yönetimi en önemli sorunun öğrencilerin derse karşı ilgisiz ve ön yargılı olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi yaşadıkları sorunları, dersi ilgi çekici hale getirerek ve Almanca dilinin yaygın kullanım alanlarından yararlanarak çözmeye çalıştıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Sınıf yönetimi, Almanca, Almanca öğretimi, öğretim.

ABSTRACT

Classroom management, in general, are activities related to the systematic and conscious application of principles, concepts, theories, models and techniques related to planning, organizing, implementation and evaluation functions in order to achieve the determined educational objectives. In foreign language teaching, classroom management gains more importance due to the different content for students. The German course, which is referred to as a “second foreign language” in our country in public schools, is an area where some problems are experienced in terms of classroom management for various reasons. Qualitative research design was used in this study, which aims to reveal the opinions of German teachers working in public schools on classroom management. Twenty-one German teachers working in public schools in the 2018-2019 academic year

---

¹ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Tarsus İstiklal İmam Hatip Ortaokulu Müdürü, canercerci@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6586-979X>

² Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Tarsus Şehit Halil Özdemir Fen Lisesi Almanca Öğretmeni, cumaliyesil1@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2006-4226>

participated in the study, which was carried out using the phenomenology design. An open-ended semi-structured interview form developed by the researchers was used to determine the teachers' views. According to the results of the study, it was determined that the most important problem in the classroom management in German lessons is that students are indifferent and prejudiced towards the lesson. It was revealed that teachers tried to solve the problems they had in classroom management by making the lesson interesting and by making use of the common usage areas of the German language.

Keywords: Classroom management, German language, German teaching, teaching.

GİRİŞ

Sınıf yönetimi, genel olarak, belirlenen eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için planlama, örgütlenme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli olarak uygulanması ile ilgili etkinliklerdir. Sınıfta öğrenme ortamının ve yaşantılarının düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenlerin sorumluluğu olarak kabul edilmektedir. Sınıf yönetiminin çalışma alanını, sınıfın fiziksel düzenine ilişkin etkinlikler, plan-program etkinlikleri, ilişki düzenlemelerine yönelik etkinlikler, davranış düzenine ilişkin etkinlikler ve süre kullanımına ilişkin etkinlikler oluşturmaktadır (Başar, 2016). Nitelikli eğitim ve öğretim ortamları oluşturmak etkili bir okul ve sınıf yönetimine bağlanabildiği gibi, etkili bir okul ve sınıf yönetimi de öğretmenlerde sınıf yönetimi becerilerinin bulunmasına bağlanabilir (Paliç ve Keleş, 2011). Öğretmenin pozitif bir öğrenme ortamı oluşturabilmesi için etkili sınıf yönetimi davranışları göstermesi gerekmektedir (Yılmaz, 2011).

Sınıf yönetimi çoğu zaman tecrübeye, cinsiyete ya da farklı bir değişkene bağlı olmaksızın öğretmenler için endişe yaratan bir konu olmuştur (Merç ve Subaşı, 2015). Sınıf yönetimi problemleri öğretmenlerin işlerinde zorluk yaşadıkları problemler listesinin başında yer almaktadır (Akın ve Koçak, 2007). Öğretmenlerin sınıf ortamında, öğretim etkinlikleri sırasında, iletişim sürecinde ortaya koydukları davranışlar o kişinin sınıf yönetimi tarzını göstermektedir (Yılmaz, 2011). Etkili bir sınıf yönetiminde öğrenci davranışı güç ve zorlama ile değil, öğrencilere kendi öğrenme ortamlarını ve kendi davranışlarını kontrol etmeyi öğretmekle düzenlenir. Sınıf yönetimi, öğrencilerin sorumluluk bilincinin geliştirilmesinde, kendilerini değerlendirme, kontrol etme ve bireysel kontrolü içselleştirmelerinde bir araç olarak görülür. Sınıf içindeki yaşamın, önceden belirlenmiş olan amaçlara uygun bir biçimde gerçekleşmesinden, öncelikle öğretmen sorumludur (Korkut ve Babaoğlu, 2010). Sınıf yönetimini etkileyen sınıf içi etmenler: Öğrenci, öğretmen ve sınıf ortamıdır. Sınıf yönetimini etkileyen sınıf dışı etmenler ise yakın çevre ve uzak çevre olmak üzere ikiye ayrılır. Yakın

çevre, aile, okul ve akran gruplarından; uzak çevre ise eğitim yönetimi, ülkenin genel yönetimi ve dünyadaki gelişmelerden oluşur (Çelikten, 2018).

Yabancı Dil Öğretiminde Sınıf Yönetimi

Yabancı dil öğretiminde sınıf yönetimine ilişkin çok fazla araştırma yapılmadığı görülmektedir. Genellikle literatürde karşımıza çıkan araştırmaların sınıf içi stratejilere ilişkin olduğu tespit edilmiştir. Yabancı dil öğretiminde sınıf yönetimi açısından olası sorunları ve çözümleri ortaya koyan bazı araştırmalar yapılmıştır (Baker ve Westrup, 2000; Baker, Lang ve Lawson, 2002). Bu çalışmalarda görüldüğü üzere, yabancı dil öğretmenleri, sınıf yönetiminde en önemli sorunları, zaman ve enerji, sınıf kısıtlamaları, okuma seviyeleri ve dil becerileri, öğrencinin olgunluk düzeyinin yetersizliği, güvenlik endişeleri, gerekli düşünme becerileri, sıralama, destek ve materyal yönetimi alanlarında yaşamaktadır.

Yabancı dil öğretiminde sınıf yönetiminin etkili öğrenme ve öğretme sürecinin vazgeçilemez bir parçası olduğu çok önemli bir gerçektir. Sınıf yönetimi öğrencilerin öğrenmesine doğrudan etki etmekte, bunun yanı sıra, sınıf ortamını öğretime uygun hale getirmeye yardım etmektedir. Bunların farkında olarak, öğretmen yetiştiren kurumlar ve öğretmen eğiticileri öğretmen yetiştirme programlarını daha etkili hale getirebilirler (Merç ve Subaşı, 2015). Ayrıca, öğretmen adayları sınıf yönetimi ile ilgili sorunların normal olduğunu, en deneyimli öğretmenlerin bile zaman zaman bu tür sorunlarla karşılaştıklarını bilmelidir. Bu sorunlarla başa çıkmada öğretmenlerin en önemli görev uygulama öncesinde aldıkları öğretim yöntemlerine ilişkin aldıkları derslere önemli katkı sağlayabilir. Bu derslerde, sınıf yönetimi ile ilgili teorik bilgilerin yanında uygulamaya dönük çalışmalar da yapılmalıdır.

Almanca Öğretiminde Sınıf Yönetimi

Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri birçok farklı değişkenden etkilenebilmektedir. Bunlar, öğrenciye aktarılan içeriğin yapısı, süre, öğrencinin derse ilişkin bakış açısı, okul yönetiminin tutumu ve uygulamaları gibi nedenler olabilmektedir. Yabancı dilin öğretiminde öğrencinin ilgi düzeyini sürekli yüksek tutmak Almanca dersinde daha da zorlaşabilmektedir (Çetintaş ve Genç, 2005). Bu açıdan, içerik olarak yabancı dil öğretimine özgü sınıf yönetimi süreçleri ve farklılıkları göz önüne alındığında, eğitim sistemimizde ikinci yabancı dil olarak belirlenmiş Almanca dersinin işlenişinde sınıf yönetimi konusuna eğilmek yerinde olacaktır.

Almanca diline ve dersine öğrencilerin ve okul yönetiminin bakış açıları, bu derste öğretmenlerin sınıf yönetimi süreçleri üzerinde etkili olmaktadır. Bunun yanı sıra sınıf

yönetiminde Almanca öğretimine özgü sorunların olduğu ve bu sorunların çözümünde öğretmenlerin liderlik, sınıf yönetimi süreçlerinin planlanması ve öğrenciye yaklaşım gibi farklı özelliklerinin etkili olduğu söylenebilir.

Literatür taraması yapıldığında ülkemizde Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri ve buna benzer konularda herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda, bu araştırma alana katkı sağlaması açısından oldukça önemli veriler içermektedir.

Bu çalışmanın amacı Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla belirlenen alt problemler şunlardır;

- 1) Almanca öğretmenleri sınıf yönetimi konusunda ne tür sorunlar yaşamaktadır?
- 2) Almanca öğretmenleri bu sorunları hangi yöntemlerle çözmektedir?
- 3) Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetimi süreçlerini okul yönetiminin bakış açısı ve uygulamaları nasıl etkilemektedir?
- 4) Almanca öğretmenlerine göre etkili bir sınıf yönetimi için önemli unsurlar nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerini açığa çıkarmayı amaçlayan bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseniyle ve görüşme veri toplama aracı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Olgubilim (fenomenoloji) deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmayı gerektirmektedir. Nitel araştırma tekniklerinin doğal ortama duyarlılık sağlaması, araştırmacının katılımcı rolünün olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliğin olması ve tümevarımcı bir analize sahip olması önemli özellikleri arasındadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında kamu okullarına bağlı liselerde görev yapmakta olan toplam 22 Almanca öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır (Büyüköztürk ve diğ. (2013)). Bir araştırmada gözlem birimlerinin belli niteliklere sahip kişiler,

olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabildiği, bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimlerin (nesnelere, olaylar vb.), örneklem alındığını açıklamaktadırlar. Buna göre maksimum çeşitlilik uyarınca farklı okul türlerinde görev yapan toplam 21 Almanca öğretmeni, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki katılımcılar çalıştıkları okul türlerine göre “FL1, AL1, SBL1, MT1...” şeklinde tanımlanmış ve araştırma içinde bu tanımın kısaltması “FL1, AL1, SBL1, MT1...” şeklinde kullanılmıştır.

Katılımcılara ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Kıdem	Okul Türü
FL1	Erkek	15-19 Yıl	Fen Lisesi
FL2	Erkek	20+ Yıl	Fen Lisesi
FL3	Kadın	20+ Yıl	Fen Lisesi
FL4	Erkek	15-19 Yıl	Fen Lisesi
FL5	Erkek	12+ Yıl	Fen Lisesi
AL1	Kadın	15-19 Yıl	Anadolu Lisesi
AL2	Erkek	12+ Yıl	Anadolu Lisesi
AL3	Erkek	12+ Yıl	Anadolu Lisesi
AL4	Kadın	15-19 Yıl	Anadolu Lisesi
AL5	Erkek	20+ Yıl	Anadolu Lisesi
AL6	Erkek	15-19 Yıl	Anadolu Lisesi
AL7	Erkek	20+ Yıl	Anadolu Lisesi
AL8	Kadın	10-14 Yıl	Anadolu Lisesi
AL9	Kadın	10-14 Yıl	Anadolu Lisesi
SBL1	Kadın	20+ Yıl	Sosyal Bilimler Lisesi
SBL2	Kadın	20+ Yıl	Sosyal Bilimler Lisesi
SBL3	Erkek	15-19 Yıl	Sosyal Bilimler Lisesi
SBL4	Erkek	15-19 Yıl	Sosyal Bilimler Lisesi
SBL5	Erkek	10-14 Yıl	Sosyal Bilimler Lisesi

MT1	Erkek	15-19 Yıl	MTAL
MT2	Erkek	15-19 Yıl	MTAL

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış bir form aracılığıyla toplanmıştır. İlgili formda yer alan sorular şunlardır:

- Almanca dersinde, sınıf yönetimi konusunda ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
- Almanca dersinde, sınıf yönetimi konusunda yaşadığınız sorunları hangi yöntemlerle çözüyorsunuz?
- Dersinizdeki sınıf yönetimi sürecinizi, okul yönetiminin tutumu nasıl etkilemektedir?
- Sizce, Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için en önemli unsurlar nelerdir?

Verilerin Analizi

Verilerin bir kısmı yüz yüze görüşme tekniği ile elde edilirken diğer kısmı ise çevrimiçi programların sağladığı formlar aracılığıyla yazılı olarak toplanmıştır. Buna göre katılımcılardan 11'i ile yüz yüze görüşülmüş ancak çalışma yerlerinin birbirinden uzak olduğu diğer 10 katılımcıdan ise yazılı olarak veri alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel olarak çözümlenmiş ve araştırmanın genel amacına uygun şekilde sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın genel amacı doğrultusunda yanıtlanması öngörülen soruların her birine ilişkin ulaşılan bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Almanca öğretmenleri sınıf yönetimi konusunda ne tür sorunlar yaşamaktadır?" şeklinde düzenlenmiş olup, katılımcıların görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular bu doğrultuda yorumlanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu (10/21) derse karşı ön yargı ve dersin adının olumsuz etkisinin ön planda olduğunu ifade etmektedir. Bunun yanında öğretmenlerden bir kısmı (7/21) derse ilginin azlığı ve derse ihtiyaç duyulmaması nedeniyle derslerinde çok fazla sorun yaşadıklarını belirtmektedir. Ayrıca öğretmenlerden bir kısmı da (6/21) sınıf yönetiminde öğretim

programının yetişmemesi nedeniyle derslerinde çok fazla sorun yaşadıklarını belirtmektedir. Bunun yanında öğretmenlerden az bir kısmı ise (4/21) derse ilişkin materyal azlığı nedeniyle derslerinde sorun yaşadıklarını belirtmektedir. Bu konuda bazı katılımcılar şunları ifade etmiştir;

“Dersimin adının İkinci Yabancı Dil olması başlı başına sorun. Bunun yanında dil anlamında zaten İngilizceden korkan öğrenci Almancaya ön yargılı giriyor. Almanca dersini geçiştirecek bir ders olarak görüyor.” (FL3)

“Öğretim programı ders saatine göre yoğun, iki ders saatinde bunun yetişmeyeceğini düşünüyorum.” (AL7)

“Öğrenci en başta bu derse ihtiyaç duymuyor, gereksiz buluyor. Motive etmek için dersi eğlenceli kılmaya çalışsak da bir süre sonra ilgi azalıyor.” (SBL3)

Katılımcı görüşlerinden de anlaşılacağı üzere Almanca öğretmenleri sınıf yönetiminde sıklıkla derse öğrencilerin ön yargılı olmaları nedeniyle sorun yaşadıklarını ifade etmektedir. Bu durumun dersin adında yer alan “İkinci Yabancı Dil” ifadesinden kaynaklandığı ifade edilebilir. Ülkemizde birinci yabancı dil olarak ifade edilen İngilizcenin de öğretimine yönelik sorunlar olduğu düşünüldüğünde, Almanca öğretmenlerinin derslerinde yaşadıkları bu sorunların doğal olduğu söylenebilir. Ayrıca Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetiminde derse ilgisiz öğrenciler ve öğretim programının yetişememesi nedeniyle sorun yaşadığı tespit edilmiştir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Almanca öğretmenleri sınıf yönetimi sorunlarını hangi yöntemlerle çözmektedir?” şeklinde düzenlenmiş olup, katılımcıların görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular bu doğrultuda yorumlanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu (11/21) oyunlaştırma, tekerleme, popüler şarkılar vb. ile dersi ilgi çekici hale getirmeye çalıştıklarını ifade etmektedir. Bunun yanında öğretmenlerden bir kısmı (8/11) Almanca dilinin özellikle sanayide, otomotiv markalarında, beyaz eşyalarda marka olarak kullanılan ifadelerde yaygın kullanım alanlarını vurguladıklarını ve bu sayede sınıf yönetimindeki sorunları aşmaya çalıştıklarını belirtmektedir. Ayrıca öğretmenlerden bir kısmı da (5/21) sınıf yönetimindeki sorunları elektronik ortamda farklı materyallerden yararlanarak aşmaya çalıştıklarını belirtmektedir. Bu konuda bazı katılımcılar şunları ifade etmiştir;

“İlgilerini çekecek şekilde yapmaya çalışıyorum. Mesela konu sonunda ek puan uygulaması yapıyorum. Bolca tekerleme üretiyorum, her ders bunlarla çalışmalar yaptırıyorum.” (FL1)

“Genellikle ilk derslerde Almanca dilini nerede kullanacaklarını, hangi meslek gruplarında kendilerini öne çıkaracağını aktarmaya çalışıyorum. Ders içinde bolca tekrar, tekerleme ve oyunlaştırma yapıyorum.” (AL8)

“Derse ilişkin az materyal olmasını sorunu var. Bu sorunu elektronik içeriklerle çözüyorum. Farklı web sitelerinde dinleme metinleri ve Almanca içerikleriyle dersi zenginleştirmeye çalışıyorum.” (SBL1)

Katılımcı görüşlerinden de anlaşılacağı üzere Almanca öğretmenleri, sınıf yönetiminde yaşadıkları sorunları aşarken, oyunlaştırma, tekerleme, popüler şarkılar vb. ile dersi ilgi çekici hale getirmeye çalıştıklarını ifade etmektedir. Bu durumun esasında sınıf yönetiminde öğretimsel çeşitlilik için gerekli uygulamalar olduğu ifade edilebilir. Ülkemizde birinci yabancı dil olarak ifade edilen İngilizcenin de öğretimine yönelik sorunlar olduğu düşünüldüğünde, Almanca öğretmenlerinin derslerinde yaşadıkları bu sorunlara buldukları çözümlerin doğal olduğu söylenebilir. Ayrıca Almanca öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki sorunları dersin günlük yaşamdaki karşılıklarını kullanarak aştıkları tespit edilmiştir. Bu açıdan öğretmenlerin Almanca dilinin özellikle sanayide, otomotiv markalarında, beyaz eşyalarda marka olarak kullanılan ifadelerde yaygın kullanım alanlarını vurgulayarak, derslerini daha az sorunla tamamladıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Almanca Öğretmenlerinin sınıf yönetimi süreçlerini okul yönetiminin bakış açısı ve uygulamaları nasıl etkilemektedir?” şeklinde düzenlenmiş olup, katılımcıların görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular bu doğrultuda yorumlanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu (12/21) okul yönetimlerinin merkezi sınav odaklı olmalarının derslerini olumsuz etkilemekte olduğunu ifade etmektedir. Bunun yanında öğretmenlerden bir kısmı (7/21) okul yönetimlerinin Almanca diline önem vermediklerini belirtmektedir. Ayrıca öğretmenlerden bir kısmı (4/21) okul yönetimlerinin Almanca diline Erasmus+ projeleri ve mesleki alan dersleri nedeniyle olumlu bakış açısı geliştirdiklerini belirtmektedir. Bu konuda bazı katılımcılar şunları ifade etmiştir;

“Okul yönetiminin tıpkı öğrencilerde olduğu gibi YKS sistemine odaklanmış olması gerçeği var. Almanca gibi yaşamının daha ileri yıllarında her zaman kullanabileceği bir beceri alanı konusunda müdürün bir fikri yok.” (FL4)

“Okulumda idareci arkadaşlar Almanca dilini önemli görmüyor. Bu dersi beden, müzik, bilgisayar türü derslerde olduğu gibi önemsiz görüyor. Bu konu olduğu gibi öğrencilere ve derslerime yansıyor.” (AL5)

“Otelcilik hizmetlerinde öğrenciler bu dili kullanıyor. Bu nedenle okul yönetimleri derse olumlu bakmakta. Aynı şekilde öğrenciler de ders içinde etkin oluyor.” (MT1)

Katılımcı görüşlerinden de anlaşılacağı üzere Almanca öğretmenleri, sınıf yönetiminde okul yönetimleri nedeniyle genellikle sorun yaşamaktadır. Bu açıdan okul yönetimlerinin merkezi sınav odaklı olmaları ve okul yönetimlerinin Almanca diline önem vermemeleri Almanca dersine olumsuz şekilde yansımaktadır. Bu durumun esasında bu dersin Fen Lisesi, Anadolu Lisesi ve Sosyal Bilimler Liselerinde öğrenciler için zorunlu olması nedeniyle yaşandığı ifade edilebilir. Bilindiği üzere bu liseler Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sisteminde başarılı öğrenciler yetiştirme ve bunların rakiplerini geçmeleri üzerine bir sistem kurmak durumundadır. YKS başarısı, sadece sınavda çıkan derslerin başarısı açısından değerlendirildiği için Almanca dersine okul yönetimlerinin fazla ilgi göstermemesine neden olarak gösterilebilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Almanca öğretmenlerine göre, Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için en önemli unsurlar nelerdir?” şeklinde düzenlenmiş olup, katılımcıların görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular bu doğrultuda yorumlanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu (11/21) Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için ön yargıların kırılması ve azaltılmasının en önemli unsur olduğunu ifade etmektedir. Bunun yanında öğretmenlerden bir kısmı (7/21) Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için öğretim materyali zenginliğinin önemli bir unsur olduğunu belirtmektedir. Ayrıca öğretmenlerden bir kısmı (5/21) Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için derse ilişkin motivasyon kaynaklarının geliştirilmesi ve mutlaka kullanılması gerektiğini belirtmektedir. Bu konuda bazı katılımcılar şunları ifade etmiştir;

“Derse ilişkin önyargıların azaltılması en önemli unsur. Dil öğrenmenin değeri daha alt sınıflardan itibaren kavratılmalı. Daha fazla materyal kullanılmalı, öğrencilerin sıkılmasını önleyecek içerikler tasarlanmalı.” (FL2)

“Almanya'nın üretim konusunda dünyadaki ve Türkiye'deki yeri vurgulanmalı. Almanca kökenli çok sözcük, isimleşmiş marka mevcut, bunlar kullanılmalı. Öğrencilere Almancayı yabancı dil olarak kullanan bazı önemli iş adamlarını, girişimcileri anlatmalı.” (AL2)

“İlgili, dikkatle dinleyen dilin önemini kavramış bir öğrenci kitlesi olacak, öğretmen derste hareketli, canlı sevecen, şakalar yapan, öğrenciyi sıkmadan dersin içine çekecek karakterde olmalıdır.” (AL1)

“Almanca öğretim programında gramer konuları çok fazla, süre yetmiyor. Öğrencinin konuşma düzeyini geliştirecek etkinliklerin fazla olduğu bir öğretim programı tasarlanmalı. Gramer korkusu yüzünden öğrencilerin kendini ifade etmesi çok zor oluyor ayrıca.” (SBL1)

Katılımcı görüşlerinden de anlaşılacağı üzere Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için ön yargıların kırılması ve azaltılmasının en önemli unsur olduğunu ifade edilmektedir. Bunun altında yatan neden olarak Almanca diline olan ön yargıların sınıf yönetiminde en fazla soruna neden olması gösterilebilir. Bu açıdan Almanca öğretmenlerinin, Almanca diline olan ön yargıyı en kısa sürede hatta ders yılının başında ilk etkinliklerle birlikte azaltacak etkinlikler yapması uygun olacaktır. Katılımcı görüşlerinden de anlaşılacağı üzere Almanca dersinde materyal zenginliğinin artırılması oldukça önemlidir. Bu durumda Almanca dili için yeterli materyale ulaşımında öğretmenlerin daha fazla çaba göstermeleri gerektiği ifade edilebilir. Zira alanda yeteri kadar materyal ve ilgi çekici ders etkinliği bulunmamaktadır. Almanca öğretiminde etkili bir sınıf yönetimi için derse ilişkin motivasyon kaynaklarının geliştirilmesi de oldukça önemlidir. Öğrencilerin kariyerleri ve günlük yaşamlarında Almanca dilinin değerini fark etmeleri ve bunun için öğretmenlerin çabalarının oldukça değerli olduğu görülmektedir.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Almanca öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun lise öğretiminde Almanca dersinin “ikinci yabancı dil” olarak ifade edilmesinin önemli bir sorun olduğunu ifade ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra katılımcılar, Almanca dersi için okul yönetimi ve öğrencilerin bakış açılarının genelde olumsuz ya da dersin gerekli görülmemesi şeklinde olmasının sınıf yönetimindeki en önemli sorun olduğunu ifade etmektedir.

Almanca öğretmenleri sınıf yönetimi konusunda en fazla derse karşı öğrencilerin önyargıları nedeniyle sorun yaşadıklarını ifade etmektedir. Bunun yanında öğretmenler, öğrencilerin derse ihtiyaçları olmadığını düşünmeleri nedeniyle sınıf yönetiminde zorlanmaktadır. Almanca öğretmenleri sınıf yönetimi konusunda yaşadıkları sorunları derse ilgi çekici hale getirme, oyunlaştırma, Almanca dilinin kullanım alanlarını vurgulama ve çok sayıda materyalle öğretim süreci tasarlama yöntemleriyle çözdüklerini ifade etmektedir.

Almanca öğretmenleri sınıf yönetimi konusundaki görüşleri değerlendirildiğinde, bu araştırma kapsamında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

- Almanca dersinde sınıf yönetimine katkı sağlamak üzere öğretim programının tanıtımının önyargıları azaltacak şekilde planlanması uygun olacaktır.
- Almanca dersinin adının “İkinci Yabancı Dil” olarak ifade edilmesinden vazgeçilmelidir. Bunun yerine sadece «Almanca Dersi» olarak ifade edilmesi yerinde olacaktır.
- Almanca dilinin kullanım alanlarına, sanayi dünyasındaki yerine dersin öğretim programında daha fazla yer verilmelidir.
- Almanca öğretmenlerine etkili dil öğretim yöntem ve teknikleri konusunda hizmet içi eğitimler verilmelidir.
- Almanca dersinin verildiği okullarda okul yöneticilerinin bu derse karşı önyargılarını kırmaları üzerine çalışmalar yapılmalıdır.
- Sınav odaklı okullarda Almanca dilinin kariyer gelişimi süreci açısından öğrencilere etkin biçimde tanıtılması sağlanmalıdır.
- Almanca dersi öğretim programında yer alan gramer konularının içeriği azaltılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akın, U. & Koçak, R. (2007). Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 51(51), 353-370.

Baker, J., & Westrup, H. (2000). *The English language teacher's handbook*. London: Continuum.

Baker, W. P., Lang, M. & Lawson, A. E. (2002). Classroom management for successful student inquiry. *The Clearing House*, May/June, 248-252.

Başar, H. (2016). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Atıf İndeksi, 1-360.

Çelikten, M. (2008). *Yapılandırmacı yaklaşıma göre sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Çetintaş, B. & Ayten, G. (2005). Almanca Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüş Ve Deneyimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29), 75-84.

Korkut, K. & Babaoğlu, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 146-156.

Merç, A. ve Subaşı, G. (2015). Classroom Management Problems and Coping Strategies of Turkish Student EFL Teachers. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6 (1), 39-71.

Paliç, G. ve Keleş, E. (2011). Sınıf yönetimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(2), 199-220.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, K. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimi tarzları ile demokratik değerlere ilişkin görüşleri arasındaki ilişki. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 9(21), 147-170.